

Vastasyntyneen napatyngän hoito

Miksi vastasyntyneen navan hoito on tärkeää?

Navan hoidolla pyritään ennaltaehkäisemään tulehduksia, edistämään navan paranemista sekä napatyngän irtoamista.

Milloin napaa tulee hoitaa ja mitä tarvitsen?

1-2 krt/ vrk sekä tarvittaessa kunnes napatyngä on irronnut. Jos pohja edelleen erittää tyngän irtoamisen jälkeen, voi puhdistusta jatkaa, kunnes haavapinta on umpeutunut. Navan paranemista ja puhtautta tulee arvioida päivittäin. Puhdistamiseen tarvitaan puhdasta vettä, pumpulipuikkoja sekä tarvittaessa kirvelemätöntä antiseptista puhdistusainetta.

Navan paraneminen

Napatyngä kuivuu, kovettuu ja irtoaa yksilöllisesti. Napatyngän tulee antaa irrota itsestään, sitä ei tule irrotella. Vaihtelua napatyngän irtoamisessa on muutamasta päivästä muutama viikkoon. Napatyngä tummuu kuivuessaan. Napatyngästä erittyvä tuoksuton kellertävä tai verensekainen erite on normaalia. Toisinaan navan pohjaan voi muodostua uudiskudoksen liikakasvua tyngän irrottua. Kudoksen liikakasvu ei ole vaarallista, mutta estää napaa paranemasta. Uudiskudoksen liikakasvua voidaan hoitaa neuvolassa hopeanitraatilla.

Tulehduksen merkit

Vastasyntynyt on herkkä pinnallisille stafylokokki-infektioille ja huolellinen käsihygienian hoitoa toteutettaessa ennaltaehkäisee niiden syntymistä. Jos havaitset navassa tuoksua ja/tai lievää punoitusta navan ympärysiholla, käytä omahoitona puhdistamiseen kirvelemätöntä antiseptista puhdistusainetta ja lisätä puhdistuskertoja. Jos napaa ympäröivä iho kuitenkin punoittaa ja kuumottaa yli 1cm napaa ympäröivältä alueelta, ympäruskudos on turvonnut ja navassa on paha, pistävä haju tulee terveydenhuoltoon olla yhteydessä viiveettä. Tällöin kyseessä voi olla harvinainen, mutta mahdollinen ihonalaiskudoksen bakteeri-infektio, joka tarvitsee antibioottihoitoa parantuakseen.

Huomioitavaa

- Pese kädet huolellisesti ennen ja jälkeen navan hoidon
- Arvioi eritteen väriä ja tuoksua sekä napatyngän ympäröivän ihon väriä ja lämpöä
- Napatyngää voi nostaa ja käsitellä huoletta, navan puhdistaminen ei tuota vauvalle kipua, vaikka hän puhdistuksen aikana itkisikin
- Kiinnitä huomiota vaipan asetteluun: vaipan alareunan tulisi sijaita navan alapuolella hankautumisen ja hautumisen ennaltaehkäisemiseksi
- Tarkkaile navan pohjaa tyngän irrottua ja jatka puhdistamista, kunnes haavapinta on umpeutunut

Vastasyntyneen navan hoito

- Kostuta pumpulipuikko vedellä
- Tue vauvaa toisella kädellä vatsasta ja puhdista kostutetulla pumpulipuikolla napatyngän ja ihopoimun välinen alue
 - tarvittaessa nosta napatyngää, jotta saat pumpulipuikon paremmin ihopoimun ja tyngän väliin
- Navan tuoksahtaessa puhdista napatyngän ja ihopoimun väli antiseptisellä desinfektioaineella kostutetulla pumpulipuikolla
- Kuivaa napatyngän ja ihopoimun väli kuivalla pumpulipuikolla
- Napa tulee kuivata myös aina kylvyn tai kastumisen jälkeen

Lisätietoa

Lisätietoa navan hoitoon liittyen saat omasta neuvolasta sekä verkosta.

- Neuvoloiden keskitetty puhelinpalvelu p. 014 266 0141
- Sairaala Nova, Navan hoidon ohjausvideo: https://www.sairaanova.fi/fi-FI/Hoito_ja_tutkimukset/Synnytykset/Ohjausvideot
- Terveyskylän Naistalosta: <https://www.terveyskyla.fi/naistalo/raskaus-ja-synnytys/vastasyntynyt/vauvan-perushoito>

Tämä ohje on tehty käytettäväksi Jyväskylän sosiaali- ja terveyspalveluiden neuvolapalveluissa/ 1.1.2023 alkaen Keski-Suomen hyvinvointialueen neuvolapalveluissa. Ohjeen on tehnyt Krista Huttunen Centria-ammattikorkeakoulun kehittämistehtävänä syksyllä 2022.